

JEDINSTVO

IZDAJE NARODNI FRONT ZA OKRUG ŠIBENIK

MI JASNO POSTAVLJAMO STVA-
RI PRED NARODNE MASE I NE
ŽELIMO DA BUDU DVOMISLENO
TUMAČENE.

(Sreten Žujović — Crni)

Broj 9

Šibenik, nedjelja 28. X. 1945.

Godina III.

Maršal Tito o „pastirskom pismu“ katoličkih biskupa

Dvije su stvari na koje se gospoda biskupi najviše pozivaju u svojoj poslanici: progon svećenika i agrarna reforma, iako oni to ne nazivaju agrarnom reformom, nego oduzimanjem imovine crkvi. U svojoj poslanici gospoda biskupi idu tako daleko da kažnjavanje krvoločnih ustaških koljača identifikuju sa progonom crkve. Gospoda biskupi se junače i govore kako su oni spremni na borbu, pa ma platili to svojim životima. Protiv koga su oni spremni na borbu? Razumije se protiv narodne vlasti, protiv tekovina NOB, protiv nove Dem. Jug., drugim riječima protiv ogromne većine naroda Jugoslavije.

Zašto gospoda biskupi nisu, recimo, izdali takvu poslanicu i čitali je po svim crkvama za vrijeme Pavelića i Nijemaca protiv onih strašnih klanja Srba u Hrvatskoj, gdje je poginulo stotine i stotine hiljada žena, djece i ljudi? Zašto se nisu onda bunili protiv tih strašnih zločina ustaša, koji su ušli na vječita vremena kao naveća mrlja u historiju hrvatskog naroda. Zašto gospoda biskupi nisu izdali takvu poslanicu i dali je čitati u svim crkvama protiv klanja i streljanja koja su vršili ustaše i Nijemci nad desetina hiljada Hrvata najboljih sinova hrvatskog naroda? Zašto se nisu bunili protiv najstrašnije ljudske klaonice-logora u Jasenovcu —, gdje su ustaše podjednako uništavali i Hrvate na desetine i stotine hiljada? Zašto onda nisu bili spremni dati svoje živote kao duhovni pastiri za stotine hiljada kršćana, a sada izjavljuju da su spremni na svaku žrtvu zbog agrarne reforme i svojih ličnih interesa. Nije li to malo čudno i suviše prozirno? Znađu li ko su bili oni svećenici za koje se sada oni za uzimaju? To su bili okorjeli ustaše-koljači i duhovni inspiratori ustaških pokolja. Jesu li ikad jednog takvog zločinca osudili ili izopćili iz crkve? Nisu, već obratno. Oni hoće iz njih načiniti mučenike. Oni se zauzimaju za grobove onih zlikovaca ustaških koljača, koje je dostigla ruka narodne pravde. A zašto se ne zauzimaju za grobove ustaških žrtava? Za grobove one sične nevine djece, koja su ginula od krvničkog noža na majčinim grudima? Jesu li ikada išli na grobove, u kojima leži na hiljade i hiljade nevinih ustaških žrtava? Šta to znači? To znači da su njima draži grobovi ustaških koljača nego ovih nevinih žrtava.

Znađu li oni da su se u Širokom Brijegu, u Hercegovini, zajedno sa Nijemcima i ustašama borili i mnogi fratri protiv naše NOV. Oni su, razumije se, zajedno sa Nijemcima i ustašama izginuli i sada to nazivaju progonom crkve. Zašto je baš Hercegovina i Bosna dala najviše ustaških vodja i koljača? Krvnik Pavelić i mnogi njemu slični bili su djaci škola, kojima su rukovodili redovi, Redovničke škole i gimnazije u Bosni i Hercegovini bile su glavni rasadnik mržnje među Hrvatima protiv Srba i Muslimana.

Škole redovnika i franjevaca usadile su u srce hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini strašnu mržnju, čiji su se rezultati ispoljili pod kriminalnim zlikovcem Pavelićem. Ovaj divan narod u Hercegovini i Bosni bio je zaveden i potpisan na one strašne zločine, koje će pamtit naši narodi dok bude svijeta. Mnogi oni, koji su ih zaveli umakli su pred rukom naroda, a neke sada ovi hoće da zaštite.

Da bi očuvali naše narode od sličnih katastrofa, mi smo dužni da preduzmemo sve da se onemogući isto takvo sijanje mržnje među našim narodima. U vezi s tim ja hoću ovdje jasno da istaknem svoje čudjenje čitajući to »pastirsko pismo«. Moj je utisak da kroz to pismo provijava onaj stari duh sijanjanja mržnje među narodima. Ne samo protiv naroda druge vjere, nego raspirivanje mržnje među samim hrvatskim narodom. Kuda to vodi? Nije li bilo već dosta prolivanja krvi kroz ove strašne 4 godine. Znađu li vi da su se maleni ostaci ustaških grupica nazvali križarima i da pod tim imenom ubijaju mirne seljake i putnike. Oni pozivaju u svoje redove u ime Boga, u ime Pavelića, u ime Mačeka itd. razne zavedene ljude. Pod čijim uticajem? Pod uticajem raznih starih krahiranih političara i propagande slične »pastirskom pismu«. Takvu ulogu odigrava pismo, pa ma neki od gospode biskupa to ne htjeli subjektivno.

Ja ne želim ovdje da okrivljujam sve one, koji su potpisali to pismo, jer ja znam da su to neki učinili pod pritiskom discipline i da se u duši ne slažu sa sadržinom tog pisma —, ali činjenica je da postoji to pismo i da ono vrši destruktivnu ulogu. Ono smeta konsolidaciji naše zemlje. Ono sije mržnju među narodom, osobito kad ga tumače ustaški nastrojani svećenici. Ono unosi onaj nemir u narod, koji može dovesti do rdjavih posljedica ako se na vrijeme ne spriječi ta štetna propaganda.

U pismu ima i dosta neistine. A što me je najviše začudilo, znajući da je ono proizvod najviših crkvenih dostojanstvenika to je neistina da se u Jugoslaviji progona crkva. Ja ne mislim da pobijam ovdje sam njegov zadržaj već hoću da postavim pitanje: »Šta se misli postignuti tim pismom?« Ja ne vjerujem da bi veći dio nižih katoličkih svećenika pošao za pismom u borbu protiv današnje narodne vlasti. Ja znam da ima mnogo nižih svećenika u svim krajevima Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Slovenije itd. koji ne misle tako kao što to govori pismo. Ja znam da su oni uvidili strašne zablude iz prošlosti i da smatraju da crkva baš sada više no ikada mora postati nosilac bratstva među narodima. Ja znam da se mnogih svećenika i redovnika duboko kosnula tragedija naših naroda i da oni žele da idu zajedno sa narodom.

Pismo Predsjednika Privremene Narodne Skupštine dr-a Ivana Ri- bara tajniku Okružnog odbora Narodnog Fronta Anti Begi

Dragi druže Bego:

Vjerujem, da si primio moj brzojav, koji sam ti uputio za Šibeničane. I u ovom pismu ponavljam riječi najtoplije zahvalnosti za neobičan divni prijem, kojim sam svuda dočekan gdje sam prošao. Pripovijedam svim drugovima ovdje o velikoj predanosti Šibeničana za našu narodnu politiku, koju vodi naš Front sa svojim rukovodstvom.

Veliko povjerenje koje se iskazuje u svakoj riječi, u svakom pokretu. O omladini neću da govorim. Ona je prvenstvena, patriotska, jedinstvena do u tančine. Govorim o majkama, starijim ženama i muževima, seljacima, radnicima, građanima. Osjetio sam kod svih samo jedno uvjerenje, a to je: da nam jedinstveni Front mora biti snaga naša, nesamo za vođenje politike po pitanju ispravljanja i usavršavanja narodne vlasti, nesamo po pitanju usavršavanja jedinstva i jačanja visoke političke i moralne svijesti, već i po pitanju organizacije za obnovu naše zemlje i preporod, te novi život širokih slojeva našeg naroda.

Koliko sam zadovoljan i radostan što mi je dana prilika neposrednog dodira sa našim drugovima, udarnicima i radnicima u fabrikama, seljacima sa sela. Moji utisci iz razgovora sa tvorničkim radnicima i onima koji dižu naselja (u Bilicama), a i iz promatranja njihovog rada, uspješno završenih poslova i djela pri obnavljanju porušenog i pri ostvarivanju novog, — snažni su, tako duboki, da će mi ostati neizbrisivi, vječni i dati mi daljnje podstreke, zdravlja za borbu i rad.

A snaga tih utisaka potrebna mi je, da bih mogao dosljedno i uporno braniti sve opravdane zahtjeve po pitanju produženja udarničkog rada u pomenutim tvornicama, kao i ostvarivanja svih onih potreba, koje su uslovne za produkciju.

Radnike u Šibeniku (Bilice) i Siveriću uzimam za primjer ne samo udarničkog rada, već i za suštinu naše nove i napredne demokracije. Radnike u Siveriću neprestano ću držati u glavi — kako da se dodje do vode zaista je prvenstveno pitanje, uz pitanje obučite i odjeće za radnike. Danas sam razgovarao sa ministrom ruda o tim našim odličnim drugovima u rudniku. Zao mi je još danas što nisam, kad sam već bio u rovnu, pošao s njima do samog mjesta gdje kopaju, gdje curi znoj njihov, da bi nam produkcija bila što veća. — Prvom prilikom opet ću ih posjetiti i otići s njima do samog mjesta, da osjetim taj težki, najteži rad. —

I ovim putem šaljem Vam svima srdačne pozdrave. Sve drugove i drugarice od najmladjeg do najstarijeg, mnogo mi pozdravi. Zaista svi su mi srcu prirasli — osjećam. Da ste svi moji, ja da sam vaš, nemam svoga nikog od porodice, obitelji, no za to imam vas i na vas ću i tamo uvijek misliti. — A male pionire nemoj zaboraviti da pozdraviš i da im kažeš, da kad opet dodjem u Šibenik biti će oni prvi, koje ću zamoliti da naprave priredbu.

Do skorog viđenja, mnogo te pozdravlja tvoj drug:

dr. Ivan Ribar.

Narod grada i kotara Šibenik uputio je po- zdravni telegram Predsjedniku Privremene Narodne Skupštine dru Ivanu Ribaru

Na Vaš drugarski telegram, iz kojega izbija prava drugarska toplina i ljubav za sve drugove ovdje, a naročito za našu svetu stvar — federativnu republiku Jugoslaviju — za koju živimo i borimo se, odgovaramo Vam jednakom toplinom i ljubavlju prema Vama, dragi druže, kojim se ponosimo kao svojim kandidatom.

Uprijet ćemo sve svoje snage zajednički, da naša borba iznese pobjedu, usprkos svim političkim slijepcima i nedoumicima, a istodobno da se na ovim našim izborima pokažemo još jednom prvi da naš dični kandidat iznese pobjedu, dostojnu svog imena i žrtava, koje je onako junački znao ponijeti.

U ime građana i udarnika Šibenika i Kotara kličemo: Živio naš kandidat dr. Ivan Ribar! Živjela nova jaka i napredna federativna republika Jugoslavija!

Narod grada i kotara Šibenik.

Iz izjave gospodina nadbiskupa Stepinca i nekih drugih crkvenih dostojanstvenika o tome da su oni spremni ustrajati u borbi po cijeni ličnih žrtava ja mogu izvući samo jedan zaključak, a taj je: da su se svi oni pomirili sa stanjem pod Pavelićem ne iz straha, već iz ideoloških razloga, da su sada oni stupili u borbu protiv nove DFJ. po jednom odredjenom planu u društvu sa ostalom reakcijom Jugoslavije.

Da u Jugoslaviji nema nikakvih progona crkve najbolji je dokaz to što se svi autori nalaze na slobodi.

Kad sam ja u Zagrebu govorio sa predstavnicima crkve, ja sam izrazio želju za saradnju i lojalnost crkve prema novoj Jugoslaviji. Ukazao sam na mogućnost da se sva pitanja između crkve i države riješavaju na miran način. Ja nisam obećao nikakve koncesije crkvi na štetu naroda ili što bi se kosilo sa duhom nove DFJ. Ali sam podvukao da mi ostajemo vjerni svojoj politici da ne diramo slobodu vjeroispovijesti i crkve u korist naroda. Ja sam u isto vrijeme očekivao da će gospoda biskupi prednjačiti u tome da se smirivanjem duhova čim prije isperu posljednji ostaci one sramote, koju su ustaše nanijele hrvatskom narodu, ali sam se u tome prevario-dokaz je ovo »pastirsko pismo«.

Ne bih želio da se to smatra kao prijetnja, ali dužan sam upozoriti da postoje zakoni koji zabranjuju sijanjanje šovinizma i razdora i ugrožavanje tekovina ove velike NOB. Te zakone mora svako poštovati, koji želi dobra svojoj zemlji.

TITO.

Borbena i patriotska Bukovica sprema se da plebiscitarno potvrdi ono za što su ginuli i borili se njezini najbolji sinovi

Već nekoliko dana pripremao se narod Bukovica za veliki predizborni miting koji se održao 21. ov. mj. u Djevrskama. Cijela Bukovica očekivala je sa nestrpljenjem taj dan, da još jednom, u miru i slobodi, kao jučer u ratu i borbi, izrazi svoje misli i težnje, svoju odanost Titu i republici, svoju povezanost sa Narodnim frontom. Od ranoga jutra počele su se kretati cestama i putevima Bukovica u pravcu Djevrskoga grupe žena i omladine pod zastavama i natpisima u slikovitim narodnim nošnjama. Na sve strane čule su se pjesme u kojima se veličalo Tita, Republiku, bratstvo i jedinstvo, našu slavnu armiju i naše kandidate. Na zbornom mjestu, na kojem se je okupilo preko 7.000 hiljada ljudi, žena i omladine, pružala se je veličanstvena, još nikad vidjena slika. Masovno oduševljenje, neopisive manifestacije jostati će duboko u sjećanju svakog Bukovčana. Bilo je tu na stotine zastava srpskih i hrvatskih sa petokrakom, natpisa, ispisanih nevjestom seljačkom rukom, koji govore o raspoloženju naroda, o njegovoj čvrstoj odlučnosti da stečenu slobodu i ravnopravnost čuva i brani protiv svih domaćih i stranih neprijatelja, protiv svih onih koji bi pokušali da ugroze plodove borbe, za koju je Bukovica sve dala. Zbratimljeni Srbi i Hrvati kistanjskog kotara još jednom su potvrdili da je njihov život zajednički, da su im patnje bile zajedničke i da će im i budućnost biti zajednička.

Jedva se utišalo oduševljeno klicanje i patriotska pjesma kad je na improviziranu tribinu stupio major Simo Dubajić. U svom govoru, često prekidanom poklicima, major Dubajić je kazao:

»Mi smo svojom borbom i radom pokazali svim neprijateljima da smo jači od njih. Nama se divi čitavi svijet. Mi ne obećajemo ništa, nego da ćemo čuvati i braniti stečene tekovine i da ćemo raditi samoprijegorno, istim elanom kao što smo se i borili. Narodna fronta je nepobjediva, ona je takva bila u toku rata na čelu sa mudrim i omiljenim vodjom Titom. Ponosan sam što za našega poslanika kandidujemo druga Guštu Šprljana, jer sam siguran da će on uvijek i svagdje raditi ono što je u interesu naroda i države. To je on pokazao i dokazao u ovoj svetoj borbi za oslobodjenje.«

Govoreći o pokušajima reakcije, Dubajić je kazao: »Reakcija u Londonu buči da kod nas nema demokracije. Kod nas ima svatko pravo zbora i dogovora. To mu je našim zakonima osigurano, pa tako i opoziciji. A što opozicija kaže da joj još nije vrijeme, jest, nije joj vrijeme, a niti će joj ikada biti, a to s razloga što nema narodne podrške, što se narod opredijelio za svoj istinski narodni pokret, za Narodni front. Kad opoziciji nije uspjelo da za izbore za konstitutivnu postavu svoju listu, onda ona propovijeda da će apstinirati, da neće poći na izbore. Ovako slobodnih izbora kao što su ovi mi nikada nismo imali u svojoj povijesti. Svaki ikreni rodoljub glasanjem potvrditi će ono za što smo se borili četiri godine domovinskog rata. Iz toga razloga potrebno je da svi kao jedan izjdjemo na izbore 11. novembra. Da bismo proslavili tu veliku pobjedu, koju ćemo sigurno izvojevati, neka ne bude ni pedlja neobrađene zemlje u Bukovici. Koliko budemo jaki, toliko ćemo i vrijediti. To će biti najbolji odgovor kralju i reakciji.«

Zatim je burno pozdravljen govorio poslanički kandidat Gušte Šprljan, koji je između ostaloga rekao:

Braćo i sestre, hrabri Bukovčani! Glas naroda — glas pravde kaže: »Nećemo povratka na staro!« Mi znamo što je i kako je bilo pod starim režimima. Nećemo staro, jer je bilo ugnjetavačko i izrabljivačko, jer je bilo hegemonističko i monarhističko. Mi hoćemo ono za što smo se borili kroz četiri godine. Lažni pokušaji reakcije, t. zv. opozicije Grol-Šubašić, neće nas smesti ni skrenuti s puta. Kod nas ima slobode i demokracije i to takve demokracije i slobode, kakve nema u mnogim zemljama, koje propovijedaju demokraciju. Sve što više viču i bacaju na nas drvle i kamenje, znak je da nama dobro ide. Svi pokušaji Grola, Šubašića i kompanije, koji se šetaju po zemlji, doživjeli su neuspjeh. Zašto oni to rade? Zato, jer su svijesni da

će 11. XI. narod izglasati svoju pobjedu i da će to biti njihov konačan poraz. Da su oni imali podršku u narodu, tada bi oni izašli na izbore, ali su vidjeli da u narodu nemaju nikoga i zato da bi se opravdali pred svojim saveznicima u inozemstvu oni govore da im se spriječava sloboda i rad. Na nama stoji, braćo i sestre, da se još jače zbijemo i okupimo u Narodni front pod vodstvom našega Tita. Opozicija pokušava da nas razjedini. Jedna u Londonu radi i traži da se naša vojska raspusti, druga grupa predstavljena od Milana Grola u zemlji, daje ostavke a treća, koju predstavljaju izdavači »pastirskog pisma« nastoje unižeti šovinističku mržnju u naše narode, govore o nekim nasiljima, koje mi navodno vršimo nad fratrima i svećenicima. Oni uzimaju u zaštitu zločinca iz Širokog Brijega, koji su umjesto križa u ruci mitraljezima, ubijali svoj narod — borce za slobodu, a zaštićivali su fašističke razbojnik.

Mi moramo na izbore. Izaći na izbore znači poštivati pale borce, učvrstiti našu državu, utrti put socijalnoj pravdi i težiti boljoj budućnosti. Sve ovo ćemo izvojevati pod zastavom Narodnog fronta i rukovodstvom našeg najvećeg sina maršala Tita. Oni kleveću Komunističku Partiju, ali zaboravljaju da je ona povelala narod

Narod Kninske Krajine manifestuje za Tita i republiku

U nedjelju, 21. o. mj., održan je u Kninu veličanstveni predizborni miting. Od ranog jutra stizale su povorke naroda iz sela kninske Krajine, noseći srpske i hrvatske zastave, natpise i transparente. Velika povorka od preko 5.000 ljudi, žena i muškaraca, krenula je kroz grad, oduševljeno manifestirajući Titu i republici. Kninske ulice odjekivale su od poklika: »Hoćemo Tita i republiku! Nećemo kralja i monarhiju!«. Poslije povorke miting je otvorio predsjednik Okružnog fronta Marko Kravica, koji je pozdravio narod i predao riječ drugu Vuji Muždalu, predstavniku Jedinstvenih sindikata. On je u kratkim crtama osvjetlio bijedni život radnika za vrijeme stare Jugoslavije i prikazao da je danas radnik uz seljaka i poštenog intelektualca stup, na kojemu se zasniva snaga i veličina naše nove države.

Djuro Popović, seljak iz Biskupije, prostim ali jasnim riječima govorio je o bratstvu i jedinstvu Hrvata i Srba, te o pokušajima izvjesne gospode, koja bi htjela da to bratstvo, očeličeno u nadljudskoj borbi naših naroda, razbije. »Ali to im neće uspjeti, jer mi smo spremni da ga čuvamo i od kralja i od Mačeka. Mi ćemo to najbolje pokazati na izborima za Ustavotvornu skupštinu, kada ćemo glasati za listu Narodnog fronta, za Tita i republiku.«

U ime Jugoslavenske armije pozdravio je narod kapetan Mito Trkulja, koji je kazao, da će naša Armija biti budan čuvar i branitelj stečene narodne slobode. »Mi vojnici, koji smo izvojevali pobjedu čeličnim kuglicama, 11. novembra tu pobjedu ćemo potvrditi i gumenim kuglicama.«

U ime omladine govorio je Milan Dvokić, koji je kazao da će omladina ostati dosljedna idealima, za koje su deseci hiljada najboljih omladinaca dali svoje živote, a i danas u obnovi zemlje daju primjera kako treba raditi i obnavljati opljačkanu i popaljenu zemlju. Omladina će se suprotstaviti svima, koji bi pokušali da bilo čime unesu razdor i nespokojstvo među narod. Ljubica Šolaja govorila je u ime AFŽ-a, pozvavši žene kninskog kotara da sve kao jedna na idućim izborima glasuju za Tita i republiku. Niko Čurko govorio je u ime HRSS-a, naglasivši čvrstu odlučnost sljedbenika nauke braće Radića, da zbratimljeni sa braćom Srbima pod zastavom Narodnog fronta idu do kraja i na vijek zajedno po putu, koji su utrljali naši narodi u četirigodišnjoj borbi za slobodu i ravnopravnost.

Dušan Popović, koji je burno pozdravljen od prisutnog naroda, govorio je o demokraciji i republici, istakavši da je republika jedini oblik vladavine, za koji se borio naš narod i u kojoj je borbi

u borbu za slobodu i danas ga predvodi u radu na obnovi naše zemlje. Sve je to ona radila, žrtvujući svoje najbolje kadrove i ne tražeći za sebe nikakve koncesije i nagrade. Nema i ne smije biti u našoj državi više onih derikozā, koji su se na grbači naroda obogaćivali. Braćo i sestre! Sloboda se nikom ne daje, ona se osvaja. Oni, koji nas kleveću, nisu nam ništa dali, jer smo mi svojim vlastitim snagama izvojevali slobodu i nezavisnost našoj zemlji. Naš narod neće nikada dozvoliti da mu tu slobodu i nezavisnost netko otme. Naša pobjeda na izborima neće biti pobjeda pojedinca, nego pobjeda naroda Demokratske Federativne Jugoslavije. Nas ništa ne plaši, jer gdje je narod tamo je sve, tamo se osvaja i pobjeđuje.«

Kraj govora Gušte Šprljana dočekan je urnebesnim klicanjem republici, Titu i Narodnom frontu. »Hoćemo Tita i republiku! Nećemo kralja i monarhiju! Kralj pred sud!« i drugi poklici odjekivali su dugo nakon završenog mitinga.

Poslije mitinga na prostranom zborištu povelala su se narodna kola i pjevale se pjesme. Tek predveče narod se pod svojim narodnim zastavama počeo razilaziti svojim kućama, oduševljen ovim veličanstvenim mitingom.

podnio nadčovječanske žrtve. Govorio je o ravnopravnosti Hrvata i Srba u Hrvatskoj i podvukao kako su se srpske zastave slobodno zavijorile u glavnom gradu naše federalne Hrvatske u Zagrebu, tamo gdje se je radjala šovinistička mržnja, gdje je Pavelić, sluga Hitlera i Mussolinija, pravio planove za istrebljenje srpskog življa.

Poslije govora Dušana Popovića govorio je Marko Slavić u ime Narodnog fronta kotara Knin, a posljednji, burno pozdravljen, izašao je na govornicu major Tode Čuruvija. U svom dugom i jezgrovitom govoru, koji je narod često prekidao oduševljenim klicanjem Titu i republici, Jugoslavenskoj armiji, bratstvu i jedinstvu Srba i Hrvata, major Čuruvija govorio je o zadacima Narodnog fronta i pokušajima opozicije na razbijanju naše bratske sloge i jedinstva. Medjutim u tome opozicija neće uspjeti, pa ma kakovim se sredstvima služila, jer složan narod odoljet će svima pokušajima neprijatelja, jer svojim glasovanjem za Tita i republiku bit će zauvijek onemogućene intrige plaćenika u zemlji i u inozemstvu.

Miting je završen manifestacijama Titu i republici, te poklicima protiv kralja i reakcije.

POZDRAVNI TELEGRAM MARŠALU TITU

Sa nedjeljnoga predizbornog mitinga u Kninu upućen je maršalu Titu slijedeći brzojav:

»Maršalu Titu

Beograd

Sa našeg predizbornog veličanstvenog mitinga narod kninskog kotara šalje svoje srdačne i plamene pozdrave Vama, družu maršale. Obećajemo Vam da ćemo čvrsto okupljeni u Narodnom frontu Jugoslavije, pod Vašim rukovodstvom, činiti sve, kako u borbi, tako i danas na čuvanju jedinstva i bratstva srpskog i hrvatskog naroda, na očuvanju tekovina naše borbe i da ćemo ići i dalje stopama prvoboraca, koji su nas vodili kroz borbu, a tako i danas u izgradnji naše porušene domovine.

Danas kada se nalazimo pred državnim izborima, na kojima ćemo potvrditi ono za što smo se borili i za što je naš narod krv prolijevao kroz više od četiri godine borbe, obećajemo da ćemo 11. novembra ove godine svi na izbore da gumenim kuglicama potvrdimo da mi hoćemo samo republiku.

Živio nosilac Savezne liste naš voljeni maršal Tito!

Narod kninskog kotara«

PREDIZBORNI MITING U STANKOVACIMA

Preko hiljadu ljudi i žena iz okolice Štankovaca sakupilo se je pod narodnim zastavama i transparentima na nedjeljni predizborni miting. Velika povorka prošla je kroz glavnu stankovačku ulicu kličući republici, maršalu Titu, bratstvu i jedinstvu i Narodnom frontu.

Masa se je zaustavila ispred podignute tribine, koja je bila okićena zelenilom i narodnim zastavama. Prvi je govorio kapetan Maras, koji je podvukao žrtve i patnje, koje je dao naš narod u toku domovinskog rata. Poslije toga govorio je Nikola Spirić osvrtnući se na teške ekonomske prilike i na stvaralački duh, koji je obuzeo sav naš narod u cilju da se naša zemlja čim prije obnovi i izgradi. Gojko Jakovčević govorio je o važnosti predstojećih izbora, na kojima će narod ozakoniti tekovine za koje se je borio. Istakao je da je bratstvo i jedinstvo naših naroda osnova na kojoj će se graditi i izgrađivati sretna zajednica bratskih naroda Jugoslavije.

Miting je završen oduševljenim poklicima republici i Narodnom frontu.

SKUPŠTINE U KOTARU VODICE

U posljednje vrijeme održane su brojne konferencije u Tijesnome, Betini, Prvić-Luci, Murteru i Jezerima. Svi ovi sastanci bili su masovno posjećeni od naroda. Govornici su isticali važnost predstojećih izbora za Ustavotvornu skupštinu, koja će ozakoniti ono za što su se naši narodi borili i krv prolijevali. U Tijesnome, drug Krste Turčinov izručio je narodu pozdrav dr. Ivana Ribara, predsjednika Privremene narodne skupštine.

Kapetan Ivo Maras u Prvić-Luci u kratkim crtama iznio je prilike, u kojima je živio narod u staroj Jugoslaviji i osvrnuo se na »pastirsko pismo«, u kojemu se pokušava unijeti nespokojstvo u narod.

U Tijesnome je govorio kandidat za izbore za kotar Vodice Gušte Šprljan, a tako isto i u Betini. Šprljan je opširno objasnio političku situaciju u zemlji i u svijetu istakavši veliki ugled, koji uživa naša zemlja, a to upravo zato, jer je narod jedinstven i čvrsto zbijen pod zastavom Narodnog fronta.

Svi ovi sastanci bili su još jedan dokaz čvrste riješenosti naroda kotara Vodice, da nepokolebljivo ostaje uz Narodno-oslobodilački pokret, uz Tita i republiku.

PREDIZBORNI ŽIVOT U KNINSKOM KOTARU

Predizborno gibanje zahvatilo je svaki zaselak kninskog kotara. Kroz sijela, zborove, predavanja, priredbe i mitinge talas predizbornih mitinga obuhvatio je sav narod. U Polači Velikoj i Maloj, Strmici, Plavnu, Otonu, Padjenama i Erveniku održane su konferencije, na kojima je narod uzeo vidnog učešća i izrazio svoju čvrstu odlučnost da izadje na izbore i da svojim glasovanjem potvrdi ono za što se je i borio. U svima selima se održavaju sijela, na kojima se čitaju i pretresaju najaktuelniji članci iz naše štampe. U toku ovog mjeseca održano je na kotaru deset priredaba i to četiri u Kninu, a šest u selima. Veliki uspjeh postigle su kazališne družine »Ivan Lozica« iz Splita i kazališna družina iz Šibenika. U selima, pored toga, devet diletantskih grupa davaju prigodne priredbe. U Kninu su održana dva kulturno-prosvjetna predavanja i jedno predavanje o Ustavotvornoj skupštini.

Po svim selima i brdima omladina i narod ispisuju parole, u kojima izražavaju svoju ljubav prema maršalu Titu i republici.

Za izborni fond Narodnog fronta sakupljeno je u kotaru 20.000 dinara. Narod pokazuje veliko zanimanje za našu štampu, pa se u tom pravcu podijelila veća količina brošura i novina.

KONFERENCIJA AFŽ-a

Preko 160 žena iz Brnjice, Goriša, Konjevratu i Lozovca prisustvovalo je mitingu, na kojemu se je raspravljalo o predstojećim izborima za Ustavotvornu skupštinu. Na ovom mitingu, kojemu su prisustvovala omladinke i žene — starice, povelala se živa diskusija, u kojoj se odražavala odlučnost naših žena da stečena prava u toku oslobodilačke borbe brane i čuvaju, jednako kao što su se za njih i borile. One su došle sa kudeljama i pletacim iglama, pletući čarape za narodne borce.

VJEKO ŠIRINIĆ

Rodjen i odgojen u siromašnoj radničkoj obitelji u Drnišu. Osnovnu i građansku školu završio je u rođnom mjestu, a preparandiju u Šibeniku. Još kao mladi učitelj povezo se je sa siromašnim seljačkim masama. Sin radnika odmah je shvatio teško stanje u kojem se nalazi naš narod. Osjetio je teškoće radničkih i seljačkih masa. Ogorčen na nepravdu uvijek se je borio protiv nenarodnih režima, za političku slobodu i socijalnu pravdu. Bio je trn u oku starim jugoslavenskim režimima, koji su ga tada po kazni premjestili kao učitelja u Makedoniju.

Pred sam fašistički napad na našu zemlju biva vraćen u svoje rodno mjesto. Drug Vijeko Širinić radi neumorno u Drnišu i Siveriću, i u drugim krajevima drniškog i kninskog kraja, okuplja demokratske grupe ljudi i omladine, koji su već tada prozrijeli namjere domaćeg i vanjskog fašizma. Kapitulacija stare Jugoslavije zatekla ga je spremna. Znao je šta treba da radi. Još aktivnije prionuo je poslu, okupljao drugove i oružje, radio i propagirao i spremao ustanak u svome kraju. Talijanski fašisti i ustaški banditi bacili su ga u zatvor pod sumnjom da vrši komunističku propagandu. Pušten iz zatvora Vijeko Širinić nastavlja ilegalnim radom u Drniškoj Krajini.

1942. godine odlazi na oslobođeni teritorij. Rukovodioci Narodno-oslobodilačkog pokreta vidjeli su u Vijeku sposobnog rukovodioca i povjerali mu častan zadatak političkog odgajanja masa na okrugu Knina.

Njegov susret sa narodom svugdje je ostavljao najdublji trag drugarskog osjećanja. Drug Vijeko radio je i u vrljičkoj krajini, gdje su ga narodne mase zavoljele i njegove savjete bratski primale. Svugdje, u svakom selu bio je rado dočekivan i gošćen. U vijek je radio u duhu bratstva i jedinstva. Ta riječ bila mu je uvijek na ustima, bilo to među Srbima ili Hrvatima. Narod prominskog i ostalih krajeva u okolici dobro su poznavali druga Vijeku, znali su ga stari, omladina, majke, svima je znao da kaže vedru i bodrujuću vijest i da se odupre svim teškoćama.

Za takav samoprijegorni rad u Narodno-oslobodilačkom pokretu postao je 1942. godine član Okružnog komiteta Knin. Iako oronula zdravlja, drug Vijeko je stavio sve svoje snage da bi što više doprinio oslobodjenju napaćene Krajine. Ne prezajući ni pred čime prelazio je zasjede i zamke okupatora i domaćih izrođa. Ništa ga nije moglo

sprječiti da uvijek bude u stalnom doiru s narodom. 1944. godine prima se dužnosti predavača kursa pri XIX. diviziji. Kao rukovodilac kursa ulagao je sve svoje sposobnosti da što više pomogne kursistima. U aprilu 1944. godine postao je član Okružnog NOO-a Knin. Na radu i izgrađnji narodne vlasti ističe se svojom sposobnošću i daje u svakom trenutku pomoć nižim narodnim odborima, koji u njemu vide požrtvovnog radnika i odličnog rukovodioca.

Pok. Vjekoslav Širinić

Iza toga drug Vijeko polazi u Split i radi u redakciji »Slobodne Dalmacije«. U ovom poslu daje sve od sebe da naša narodna riječ dopre do širokih slojeva. Potom je premješten u Okružni Narodni odbor Šibenik. U Šibeniku ne ostaje dugo. Ministarstvo za Konstituantu zove ga u Beograd i povjerava mu delikatne zadake. U Beogradu je ostao 5 mjeseci. Tom prilikom obišao je Srbiju, Vojvodinu i Makedoniju. Nakon povratka iz Beograda postao je pročelnik prosvjetnog ođjela u Oblasnom N. Odboru Dalmacije.

Drug Vjekoslav ostavio nas je u svojem najboljem stvaralačkom poletu i samoprijegornom radu za dobro naših naroda.

Neka je vječna slava drugu Vjekoslav Širiniću!

Aktiviziranje HRSS-a u kotarima Šibenik i Drniš

Ovih dana pristaše HRSS-a održali su u Šibeniku uži sastanak, na kojemu se raspravljalo o jačem aktiviziranju stranke, a u vezi priprema za izbore za Ustavotvornu skupštinu. Nakon diskusije izabran je Inicijativni odbor HRSS-a za kotar Šibenik, kojemu je stavljeno u dužnost da izvrši pripreme za organizaciju stranke po svima selima šibenskoga kotara. U Inicijativni odbor izabrani su Jeko Višnjčić, Ivan Čobanov, Ante Gulin, Filip Erceg i Blaž Gracin.

Isto tako održan je sastanak pristaša HRSS-a u Drnišu, na kojemu je izabran Inicijativni odbor za kotar Drniš. U odbor su ušli Martin Sučić, Mačo Ivić, Mile Šajjić, Marko Čupić i Paško Pajdek.

Ovim sastancima u Drnišu i Šibeniku prisustvovao je Ivan Kuzmić, član Izvršnog odbora HRSS-a, koji je u svojim govorima naglasio potrebu da se stranka aktivizira, kako bi mogla što kompaktnije nastupiti na izborima i što više doprinijeti pobjedi Narodnog fronta.

Predizborno takmičenje omladine

U znaku predizbornih priprema omladina šibenskoga kotara provodi takmičenje na svim područjima ljudske djelatnosti. Popravljaju se ceste, čiste se ruševine i radi se na poljima. Svoje prozeto stvaralačkim poletom u cilju da se naša zemlja što prije obnovi i osnaži, te da se što dostojnije dočeka veliki dan republike, u kojoj će se ostvariti davnašnje želje našega naroda. U vezi toga osnovano je u našem kotaru 28 seoskih odbora pomladaka Crvenoga križa. Naročiti uspjeh je postigao odbor pomlatka Crvenoga križa Konjevrate, koji je sakupio za dječji dom u Zlarinu 60 kg. bajama, 8 kg. smokava i 300 dinara. U sakupljanju se je istakao Mirko Krnić i Ivo Konjevoda.

Sela Goriš i Brnjice također su sakupljala i u tome su se istakli omladinci Josip Labor, Ana Labor i Kata Ljubić, koji su sakupili 380 dinara.

Omladina sela Lozovca sakupila je 32 kg. bajama i smokava, te 260 dinara. U sakupljanju su se istakli Milena Gulin, Danica Bukić i Janja Slavica.

Omladina sela Lozovac, Goriš, Brnjice i Konjevrate priredila je veliki miting, kojemu je prisustvovalo oko 350 omladinaca i omla-

dinki. Na mitingu je govorila Milka Krnić, član USAOH-a. Mate Belak, kapetan Jere Šupe i Jere Gulin.

Na ovom veličanstvenom mitingu, na kojemu se je govorilo u duhu bratstva i jedinstva, omladina je još jednom izrazila svoju odanost tekovinama narodno-oslobodilačke borbe, bratstvu Hrvata i Srba, Titu i republiki.

PREDIZBORNI MITINZI U ROGOZNICI I PRIMOŠTENU

Prošle nedjelje održani su u Rogoznici i Primoštenu masovno posjeđeni mitinzi, na kojima je narod oduševljeno manifestirao svoju privrženost Narodnom frontu i tekovinama narodno-oslobodilačke borbe. Pred sakupljenim narodom govorili su Marko Škorić i član Izvršnog odbora HRSS-a Ivan Kuzmić. Obojica govornika isticala su važnost predstojećih izbora za Ustavotvornu skupštinu, naglasivši da će ona ozakoniti ono za što se naš narod tako herojski borio kroz četverogodišnju borbu protiv okupatora i domaćih izdajnika.

IZ GRADA I OKRUGA

GLAVNA SKUPŠTINA F. D. »KRKE«

U četvrtak 25. o. mj. u prostorijama Gradske fronte održana je glavna skupština F. D. »Krke«.

Predsjednik privremene uprave Filip Babić, podnašajući izvještaj o radu, iznio je teškoće u kojima je »Krka« zatečena nakon oslobodjenja. Poslije toga drug Ridulin (Bujas) podnio je tehnički izvještaj u kojemu je naglasio da je »Krka« poslije oslobodjenja pristupila radu i da je nastupila na fiskulturnom natjecanju u Zagrebu odijevši lijepu pobjedu. Društveni dom je djelomično popravljen, a tako isto pristupilo se popravcima čamaca. U danim izvještajima isticana je potreba da se prione svestranom fiskulturnom radu kako bi »Krka« u buduću preuzela ono mjesto, koje joj po sportskim tradicijama pripada.

Zatim je dana razriješnica privremenoj upravi i na prijedlog jednog člana prihvaćena lista nove uprave u koju su ušli: Filip Babić predsjednik, Ante Tambača i Josip Turk podpredsjednici. Mladen Berović tajnik i Mario Lušić blagajnik. Osim toga izabrani su referenti pojedinih sekcija: plivačke Vitoimir Sunko, jedrilačke Šime Škarica (Šiko), kulturno-prosvjetne Mario Palombido i drugi.

Filip Babić u ime novoizabrane uprave obratio se skupštinarima, a posebno omladincima pozvavši ih da upravu pomognu u njezinome radu, jer jedino na taj način »Krka« će moći da napreduje.

OMLADINSKA RADNA ČETA IZ ŠIBENSKOG KOTARA OTPUTOVALA NA SJEČU DRVA NA VELEBIT

Ovih dana otputovala je u Velebit na sječu drva grupa od 36 omladinaca sa područja Šibenskoga kotara. Ovi omladinci i omladinke, koji su se dobrovoljno prijavili za rad, odlaze u Velebit da zamijene drugove iz šibenskoga okruga, koji se nalaze na sječi već preko dvadeset dana.

Omladinske radne grupe iz kotara Vođice i Kistanja također se spremaju na odlazak u Velebit.

NAROD I OMLADINA MURTERA PODIŽU SVOJE SELO

Narod Murtera je vlastitim sredstvima i svojom radnom snagom počeo popravljati kanalizaciju. Skupljenim novcem narod je kupio dva vagona cementa. Na ovom radu, koji se već primiče kraju, izradjeno je oko 1.000 radnih radnica. Napravljen je kanal u Hramini dug oko 120 metara, a dovršava se drugi, koji spaja uljarnu sa glavnim kanalom. Pohvalan je rad Tome Mudronje, koji je kao stručnjak mnogo pridonio uspješnom i brzom radu. Radom je rukovodio posebni odbor, a narodne vlasti izlazile su narodu u susret u potrebama pri ovom poslu.

Omladina Murtera svakodnevno izvršava zadatak, koji je postavljen od organizacije USAOH-a Murter na mjesnom sastanku. Obitelji boraca, kao i one, koje nemaju vlatite radne knage, zahvalne su omladini, koja im je marljivim svakodnevnim radom obradila zemlju. Osim ovoga omladina radi i na drugim zadacima. Kroz 24 sata ona je ukrcala u maone 4 vagona pšenice. Za Dječji dom na Slanici omladina Murtera i Betine posjekla je 500 kg drva za ogrjev i ostale potrebe.

TROMJESEČNI DOMAČINSKI TEČAJ U VODICAMA

Prošlih dana započeo je u Vodicama tromjesečni domaćinski tečaj za okrug Šibenik. Tečaj pohađaju 24 domaćice, 8 iz kotara Kistanje, 6 iz Drniša, 4 iz Vodica, 3 iz Knina i 3 iz Šibenika. Narodne vlasti stavile su na raspolaganje rukovodstvu tečaja dovoljne količine hrane za praktične vježbe. Polaznice su pokazale već prvih dana tečaja veliku volju i ulažu mnogo truda u savladivanju obimnog gradiva.

Ivan Kuzmić osobito je podvukao ulogu pristaša HRSS-a i njihovu čvrstu odlučnost da stečene tekovine, nauku braće Radića i bratstvo naših naroda protiv svih pokušaja reakcije, zvala se ona kralja Petra, Milana Grola ili Šubašića, očuvaju pod svaku cijenu.

PRVA SKUPŠTINA INVALIDA U VODICAMA

Nedavno je u Vodicama održana skupština invalida iz vodičkog kotara. Skupštini su prisustvovali delegat socijalnog odjela N. odbora Šibenik i delegat okružnog odjeljenja invalida, koji su objasnili prisutnima korist organizacije udruženja, koje ima da pomaže našim borcima. Poslije toga diskutira se po svim pitanjima, a naročito o predstojećim izborima za Konstituantu. Iz svih diskusija izbija jedno da naši invalidi, koji su bili spremni dati svoj život u borbi, da će oni i danas nepokolebivo ostati na braniku onoga za što su se borili, t. j. za republiku i Tita.

Poslije toga pristupilo se je biranju uprave udruženja invalida. Za predsjednika je izabran Krste Ivas, a za tajnika Morić Filip.

DR. MARKO JURAJ DOMINIS OSUĐEN NA DVIJE GODINE PRISILNA RADA I JEDNU GODINU GUBITKA POLITIČKIH PRAVA

Pred vijećem Narodnog suda održana je rasprava dr. Juri Dominisu i njegovom sinu dr. Josipu Dominisu. Optuženi dr. Juraj Dominis u toku rata stavio je svoju stručnu spremu na raspoloženje okupatorima u svrhu jačanja njihove ekonomske i ratne moći. Kao član uprave ugljenokopa »Dubravice« sklopio je sa talijanskim društvom »Miniere Dalmate« ugovor i time omogućio Talijanima iskorišćavanje rudnika. Po njegovoj zamisli uprava rudnika »Dalmatia Bauksit« u Splitu osnovala je sestrinsko rudarsko i industrijsko društvo u Zagrebu u svrhu ikorišćavanja društvenih rudnika i pomaganja okupatoru.

Oba optuženika dr. Marko Dominis i njegov sin Josip kao odvjetnici bezobzirno su iskorištavali političke zatvorenike u fašističkim zatvorima time što su za preuzetu obranu oduzimali zatvorenicima, rodoljubima, i posljednju paru i na taj način još više pogoršavali njihov težak položaj. Mnogo puta optuženici, u koliko nisu mogli doći do naplate od zatvorenika, naplaćivali bi se od njihovih porođica raznim izgovorima. Uzimali su pologe zatvorenika, koji su se nalazili u blagajni zatvora samo zato da bi naplatili svoj odvjetnički rad.

Nakon dvodnevne rasprave sud je donio presudu kojom se dr. Juraj Marko Dominis priznaje krivim i osuđuje na dvije godine prisilna rada sa lišenjem slobode, jednu godinu gubitka političkih prava i konfiskaciju cjelokupne imovine, a dr. Josip Dominis na jednu godinu gubitka političkih prava. Obojica osuđenica uložila su žalbu protiv presude.

Sudsko vijeće sastojalo se od sudije Šurić Franc, te članova Dese Matković i Vicka Šprljana. Javne interese zastupao je Vojo Masnikosa, a obranu dr. Tripo Petković.

USTAŠA KREŠIMIR ODAK OSUĐEN NA 20 GODINA PRISILNA RADA

Pred Okružnim narodnim sudom u Šibeniku održana je 25. X. t. g. rasprava protiv ustaškog bandita Krešimira Odaka pk. Mate iz Siverića. Navedeni je optužen da je za vrijeme aprilskoga sloma Jugoslavije kao jugoslavenski vojnik dobrovoljno stupio u jednu ustašku bandu sa ciljem da terorizira mirno stanovništvo drniškoga kraja. Odak je kao član ustaške grupe dana 17. IV. 1941. godine istukao kundakom Petra Ivasa, Niku Lončara, Marka Miletu i Nikolu Lončara. Petar Ivas i Nikola Lončar umrli su od zadobivenih udaraca poslije godine dana.

Na osnovu pre slušanja svjedoka i nakon provedenih dokaza, Krešimir Odak osuđen je na 20 godina prisilnoga rada sa lišenjem slobode, na 5 godina gubitka građanske časti i konfiskaciju cjelokupne imovine.

ZEMLJO NAŠA

Zemljo naša, snažno progovori, Idu Tvoji veliki izbori!

Ide slava Fronta narodnoga I pobjeda duha pravednoga.

Sva će zemlja da se ustalasa Od silnoga narodnoga glasa.

Znaj, drugaru, i ti, drugarice, Čudesne su gumene kuglice.

Reakciji crnu smrt zadaju Kad u žaru Fronte upadaju!

„NEĆEMO STATI“

(Poslije velike pobjede rada na Bilušić Buku, omladina šibenskog okruga na novom frontu udarništva — na prokopavanju Čavlinovog Buku).

Prokopavanjem Bilušić Buku mnogo se dobilo, mnogo je zemlje spašeno, ali tek prokopavanjem Čavlinova taj bi se otkrilo korita Krke konačno regulirao i ne bi bio stalna opasnost za naša i onako malena ali dragocjena polja.

Medjutim rad na Čavlinovu Buku je daleko teži. U dužini od 290 metara treba korito proširiti za 4—5 metara. Ovdje se zemlja ne može bacati u vodu kao kod Bilušića Buku, nego treba postaviti šine za vagoniće, trpiti zemlju u vagoniće i odvlačiti je dalje od mjesta rada. A zemlja tvrda kao kamen, spečena.

Bilo je dvoumljenja, da li da se počne sa radom. Već je kasna jesen, kiše dolaze, a s njima i zima.

Ali poteškoće nisu pretstavljale nepremostivu zapreku. Rad na Čavlinovom Buku je neobično važan i trebalo je početi. I počelo se.

Iz cijelog šibenskog okruga skupilo se na mjestu rada 105 omladinaca.

Iz raznih mjesta kotareva pojurili su kamioni u kojima je raspjevana omladina žurila na mjesto rada.

Hrvati kotara Vodice, seljaci kotara Šibenik, građani-omladinci Šibenčani, Srbi Knina i okolice sve je to bez razlike pojurilo, da pokažu što se može kad se hoće, kad se zna za čim se teži.

Omladina kotara Knin je spremila Šibenčanima i Vodičanima mjesto za spavanje u selu Marasovine. Ispočetka, dok se nisu upoznali, bilo je malo neugodno. Ali kad je probijen led i kad je počelo upoznavanje učestale su posjete jednih drugima, dok se drugarstvo i bratstvo nije sakovalo na motici, vagonetu i ćuskiji.

Ujutru oko 6 sati vodio se u logoru slijedeći razgovor. Dugi, razbarušeni, orlovskoga nosa, u bijelim od šatora hlačama, je pitao dopisnik komandira:

»Koliko je dosada bilo udarnika?»

»Dosta, ali ne znam tačno koliko i kako se zovu«.

Odjedamput sa ležaja se diže Mile Saradjan iz Stankovaca i reče:

»Vala, dopisniče, zapisaeš mene danas«. To je bio sav razgovor.

Omladina kotara Vodica i Šibenika je dala 280 nadnica i za osam dana je iskopala jarak u dužini od 20 metara,

Kroz predizbornu kampanju za pobjedu Narodnog Fronta

Pečat izbora je utisnut na cjelokupno djelovanje naših omladinskih organizacija. I omladina kao nedjeljni dio NF-a, kao njegov najjači stup, za izbore, za Front daje sve od sebe. I nema te zapreke koja bi spriječila našu omladinu da svaki dan, svaki sat, svaki posao ne bude posvećen jednom: pobjedi republike.

Velebit, Bilušića Buk, Kreševo, Žažvić, Lokrum, Čavlinov Buk to i potvrđuju. Ali u općoj predizbornoj kampanji, kad svaki mladi antifašista treba da bude neumorni tumač značaja naših izbora, demokratičnosti naše izborne prakse, omladinski aktivisti na terenu rukovodjeni formiranim omladinskim izbornim odborima, isto onako kao i na obnovi zemlje, tako i sada još jedamput potvrđuju, da omladina jest i ostaje i ovdje prva.

Rezultati rada sjeverne Dalmacije zaslužuju, da kroz njih, kroz suhoparne i statističke izvratke pojedinih izvještaja izbornih odbora, prikažemo svu veličinu i zamah toga rada, da kroz njih ocrtaemo ono što zbilja i vrijedi ocrtati ono što je sadržano u uzviku jednog omladinca pri radu na Čavlinovom Buku: »Nećemo stati!«

SIBENIK

U duhu predizborne kampanje u Šibeniku se održavaju usmene novine. Do sada su ih održali sektori Grad, Skopinac, Dolac i Crnica, dok se ostali sektori spremaju.

Omladina našeg grada za izborni fond je skupila 10.642 dinara.

Gradska pionirska grupa davala je u nedjelju priredbu sa bogatim programom, a dan kasnije još jednu u čast druga Ivana Ribara. Prihod sa ove priredbe 3900 din. je dan za izborni fond.

KISTANJE

U roku od 15. IX.—15. X., u našem

u širini 3—4 metra a u visini oko 1 i po metra.

Tako se radi na Čavlinovom Buku.

DRNIŠ

Omladina našeg kotara je dala četiri priredbe. Na njima je prisustvovalo oko 700 ljudi. Naša omladina je izlijepila 592 plakata.

Radne čete Promine obradile su na Promini jedan poveći voćnjak iskopavši 2000 rupa za sadnju sadnica. Omladina Petrova Polja i Drniša je iskopala 210 jama. Omladinci sela Drinovca i Brištana popravili su 8 km. ceste.

Time naša omladina još jedamput dokazuje da ide pravo, životima položnim putem i da bilo motikom, bilo perom, bilo plakatom, bilo sastankom gradi svoj novi život, učvršćuje svoje nove slobode, svoje tekovine koje će krunisati jedinstvenim istupom na 11. novembra 1945. godine.

IZBORNI PROGLAS KOTARSKOG USAOH-a ŠIBENIK

OMLADINO GRADA I KOTARA ŠIBENIK!

Približava se najveći dan u historiji naših naroda, dan izbora za Ustavotvornu Skupštinu. Omladino, izadji tog dana na ulice i daj oduška svom raspoloženju, koristi pravo glasa kojeg si stekla sa hiljadama žrtava palih omladinaca i omladinki i ne dozvoli da ni jedan čovjek član naše nove zajednice DF. Jugoslavije izostane sa izbora.

HRVATSKA I SRPSKA OMLADINO!

Kao što si bila jedinstvena u borbi protiv svih porobljivača našeg napaćenog naroda, pokaži i ovog puta svoju jedinstvenost i spremnost za stvaranje ljepšeg i boljeg života. Čvrsto zbijena u redovima Ujedinjenog Saveza, nalazeći se u sklopu Narodnog Fronta, potvrdi da si za REPUBLIKU I TITA — za bolju i sretniju budućnost nas mladih.

RADNIČKA, SELJAČKA I INTELEKTUALNA OMLADINO!

Veliki su vaši naponi i žrtve koje ste dali u ovoj nadčovječanskoj borbi. Nezaboravni su naši prvoborci: Višić Blaž, Lasić Ivica, Ante Šantić, Živko Petrović, Jerko Huljev, Luketa Vinko, Vukov Jerko, Jurić Nikica, Ruža Vukman, Jelka Bučić, Vlado Peran, Fulgozi Bosiljka i mnogi drugi koji su položili svoje živote radi ljepše i bolje budućnosti svih naroda Jugoslavije. Zahvaljujući ovim žrtvama i naporima mi danas istupamo slobodno i jedinstveno na izbore, da potvidimo još jednom ono što smo ispisali krvlju i životima najboljih drugova i drugarica.

Svaka kap prolivene krvi bila je za TITA I REPUBLIKU! Svaki naš prekovremeni rad u tvornicama i radionicama, rad na sječi drva, prekovremeno učenje, rad na sakupljanju željeza, stakla i t. d., jest najbolji prilog ostvarenju programa Narodnog Fronta. Čitav naš rad, svi naši naponi i žrtve prilog su izborima, na kojima ćemo konačno potvrditi da nismo skrenili s puta kojim nas vodi TITO, predsjednik Narodnog Fronta Jugoslavije, sa puta kojim su pošli prvoborci ponosnog grada i kotara Šibenik.

Zato smjelo naprijed u nove pobjede, naprijed svi na izbore za potpunu pobjedu Narodnog Fronta, jer jedino u narodnoj republici osigurana su sva demokratska prava omladine, omogućen je slobodan, kulturni i naučni razvitak nas mladih.

Živjeli prvi demokratski slobodni izbori!

Živjelo izborno pravo omladine!

Živjela Narodna Republika Demokratska Federativna Jugoslavija!

Živio nosilac liste Narodnog Fronta, najveći prijatelj mladih, drug TITO!

KOTARSKI I MJESNI ODBOR USAOH-a ŠIBENIK

BORIMO SE PROTIV ŠPEKULANATA

Dok narodne vlasti vrše krajnje napore da obnovom zemlje olakšaju život postradalom stanovništvu i dok narod go i bos daje sve od sebe za obnovu svoje zemlje, dotle se nadje po nekoji nesavjesni individuum, koji svoj povjereni mu položaj ili zlonamjerno ili nesvijesno iskorištava, ne gledajući na potrebe naroda, već samo na svoje uske lične interese.

Dana 3. X. t. g. bio sam u trgovini Salamona Drutter-a da predignem robu, t. j. jednu jaketu i hlače, za koje sam imao bon. Kada sam zatražio od trgovca Kazimira Šare, koji je prodavao robu, da mi dade jaketu i hlače, navedeni mi je trgovac pružio drugu vrstu robe, sasvim različitu od one naznačene u bonu.

Ja sam na to primijetio da sigurno znam da kod njega postoji zalih robe kakovu ja tražim. Šare mi je na to odgovorio: »Hoćeš ili nećeš! Ja druge robe nemam.« Na moju primjedbu o tome, gdje se nalazi roba, određena za raspodjelu narodu šibenskog kotara, Šare me je zapitao tko sam ja. Pretpostavljajući da ja znam što on sve ima u dućanu i misleći da se u meni krije neki funkcionalar vlasti, on je počeo da se šapuče sa svojim ortacima u radnji. Iza toga šaputanja, trgovac Šare ponudio mi je baš onakovu robu, kakovu sam ja tražio.

Ovaj me je slučaj neugodno iznenadio i ogorčio. Da bi se još bolje uvjerio u neispravn rad toga dućandžije, ja sam sutradan sa jednim svojim prijateljem otišao u istu trgovinu. Moj prijatelj je zatražio od istoga trgovca da mu proda robu na bon. Medjutim trgovac Šare odvratio mu je da ima još vrlo malo robe, a ono što se nalazi u dućanu da je to određeno samo za raspodjelu pučanstvu Šibenika. Čuvši ovo, ja sam se približio trgovcu i upitao ga: »Zašto za grad kod vas ima više robe, nego za kotar?« »Šare mi je na to odvratio: »Da vam nije drugarice Danice Sutlović (jer ista radi u odjelu trgovine i opskrbe) ne bi vaš kotar dobio ni polovicu robe, koju je dobio. Možete zahvaliti Bogu da imate tu drugaricu.«

Da ovaj slučaj nije jedinstven može se navesti i slijedeće: Dana 28. IX. t. g. drug Boško Burazer, pročelnik finansijskog odjela kotarskog N. Odbora Šibenik, ušao je u trgovinu Ante Vukorepe i zatražio da mu prodaju jedan par zimskih rukavica. Za to vrijeme prodaja zimskih rukavica bila je slobodna, naime one su se mogle kupovati bez bona. Prodavač Nikica Weissenberg odvratio je navedenom drugu da žali što ne može udovoljiti njegovom traženju, jer da rukavica u dućanu uopće nema. Na to se drug Boško Burazer vratio u svoj odio i ispričao namještenicima odjela kako je tražio rukavice, ali bez uspjeha. Kad je ovo čuo činovnik Egidije Benković, a da bi pomogao svojem pročelniku, napiše jednu ceduljicu i preda mu je s tim da opet ponovno ode u istu trgovinu. I doista, efekat je sada bio sasvim drukčiji. Došavši opet u radnju Ante Vukorepe i pokazavši prodavaču Nikici Weissenbergu ovu ceduljicu, drug Boško Burazer dobio je par zimskih rukavica, za koje je ranije navedeni prodavač tvrdio da ih nema.

Ovi slučajevi pokazuju nesavjestan i štetan rad pojedinaca po naš narod, koji je i onako izmučen i osiromašen do skrajnih granica. Naša narodna vlast ide za tim da bi na najbrži i najuspješniji način olakšala današnje teške životne okolnosti sviju nas. Čitav je narod usmjerio svu svoju energiju i sve svoje snage u tom cilju. Medjutim, unatoč tome, postoji još mnogo pojedinaca, koji se nalaze po strani i kojih se ništa ne tiče težak položaj, u kojemu se nalaze široke narodne mase. Ovi pojedinci nastoje da se koriste našom nevoljom i našim teškim položajem, ali oni se grdo varaju, ako misle da će moći uvijek provoditi svoju prljavu špekulaciju na račun narodnih masa. Dužnost je svakoga od nas da takve elemente otkrivamo i Ja ih nemilosrdno ožigošemo kao neprijatelje, koji hoće da se kroz našu zdravu sredinu guraju i laktaše kao nekad pod starom Jugoslavijom.

N. Zupanović

»Narode Hrvatske! Hrvati i Srbi!

Interesi i potrebe naše Domovine, uvjeti i zadaci današnjeg života zahtijevaju od čitavog našeg Naroda da bira najbolje, najpoštenije i najodanije narodne predstavnike za Ustavotvornu Skupštinu. Time će biti udareni još čvršći temelji naše slobode, snage nezavisnosti i ugleda u svijetu. Pobjeda i mir našim narodima su izvojevani, njih treba osigurati, proširiti i učvrstiti.«

I toga dana navali Mile na zemlju, stane je tako žustro bacati, da su se predradnici zglednuli i počeli da ga obilaze. A Mile baca i baca.

Toga dana je Mile Saradjan postao udarnik.

Petković Mate je minać. Prvog dana on čudno začuta, zgrabi kramp i ćuskiju i ode da kopa mine. Mine su se kopale na samom rubu vode, tako da se zemlja odroni u vodu i voda je otplavi. Mate je cijeli dan uporno kopao. Kad su ostali omladinci ručali, on je kopao. A kad je iskopao do podne šest rupa za mine i kad je proglašen udarnikom, mnogi je omladinac temeljitije pristupio poslu, nastojeći da svojim radom postigne častan naziv udarnika.

Omladinka Vesna Vudrag čula je da je Mate postao udarnik. I tada je čovjek mogao uvijek vidjeti, kako bez prestanka kopa zemlju, punu šljunka, isprepletenu borovim žilama. Omladinka Vesna Vudrag bila je najbolja omladinka iz Šibenika. Svima je svojom pjesmom i potsticanjem davala poleta za rad. Dok je norma za kopanje zemlje iznosila oko 1—1,5 po kub. m., dotle je ona kopala po 2 i po 2 i po 2,5 kub. m. Komandir grupe omladinaca iz Vodica i Šibenika Valentin Meić i komandir grupe iz Vrhnika su za jedan sat položili duple šine u dužini od oko 20 metara. Jerzak je to bio rad. Trebalo je kopati jarke, polagati pragove, postavljati šine. Ali oni su sve savladali.

kotaru je održana 61 omladinska predizborna konferencija, na kojima je prisustvovalo 2033 omladinaca i omladinki. Po selima i planinama omladina je ispicala i izgradila 4571 parolu. U tom radu je učestvovalo 435 omladinaca. U svim parolama veliča se omiljeni maršal Tito i republika.

KNIN

Od 5. X.—18. X. održana su 93 sastanka. Na svakom od tih sastanaka je prisustvovalo prosječno oko 25—30 omladinaca i omladinki. U našem kotaru je za to vrijeme održano 328 sjela. Tu se uz vatru i stari i mladi, predući vunu i razgovarajući se upoznavali sa našom demokracijom, izborima itd.

Od svih sela najbolje se pokazala omladina Mokrog Polja koja je održala 7 sastanaka, 3 konferencije, 2 predavanja, ispicala 50 parola, dala 2 priredbe i izlijepila 30 plakata.

VODICE

U nedjelju 14. X. održana je velika omladinska priredba. Oko 1000 ljudi, staraca, žena, omladinaca i djece sa velikom pažnjom pratili su priredbu, koja je u svom programu, pored ostalog, imala i skeč »Obitelj u kući«, a pioniri su davali »Labudovi lete«. Sav dobrovoljni doprinos sa ove velike priredbe 1.100 dinara je priložen Izbornom fondu.

Dosada je omladina vodičkog kotara dala za Izborni fond oko 3000 dinara.